

Záhrada, Park a Detail roka 2018

Petr Förchtgott

Ing. Petr Förchtgott

absolvoval Zahradnickou fakultu v Lednici v roce 1992, kdy se také stal členem SZKT. Po zaměstnání v několika firmách zabývajících se realizací a údržbou zeleně působí od roku 2000 jako samostatný projektant. Koncem roku 2013 byl zvolen do Správní rady SZKT. Počátkem roku 2015 jmenován do redakční rady časopisu Zahrada-Park-Krajina, které od dubna 2018 předsedá. Zástupce české SZKT v porotě soutěže.

V polovině února letošního roku byly na konferenci „Zahradnícke fórum Nitra“ vyhlášeny výsledky soutěže Záhrada roka, Park roka a Detail roka, kterou pořádá naše partnerská slovenská Spoločnosť pre záhradnú a krajinnú tvorbu. Čtvrtého ročníku se zúčastnilo celkem 23 děl – šest v kategorii parků, devět zahrad a osm detailů, čímž se stal dosud nejúspěšnějším. Účast pozitivně ovlivnila také úprava pravidel, v nichž byly upřesněny definice jednotlivých kategorií a nově zavedena i možnost nominace díla. Po příkladu České ceny za architekturu získali tuto pravomoc všichni členové slovenské SZKT a tvoří tak pomyslnou „akademii zahradní a krajinářské architektury“.

Složení poroty bylo stejné jako v předchozím ročníku a i při hodnocení postupovala osvědčenou metodou. S určitým časovým odstupem po obhlídce soutěžních děl sestavil individuálně každý z porotců jejich pořadí a z něj pak vyplynuly celkové výsledky. Velká shoda porotců zejména na obou koncích řebříčku potvrzuje objektivitu tohoto způsobu rozhodování.

Kromě vítězů jednotlivých kategorií se byla udělena **Mimořádná cena** poroty dílu „Interaktivna experimentálna záhrada“, které vzniklo společným úsilím studentů a pedagogů FZKI SPU Nitra přímo v areálu tamější fakulty. Samostatný článek o této po více stránkách pozoruhodné zahradě přineseme v příštím čísle našeho časopisu.

Fotoalbum soutěžních děl si můžete prohlédnout na našem facebookovém profilu i na webu pořadatelské organizace.

Kategorie Zahrada – 1. místo

Přírodní vidiecka zahrada, Rožňava

(autorky: Zuzana Takáčová – VERT a Lenka Valušková – 7VFS, zhotovitel: Atelier 54 s.r.o., Viktor Anna)

Od ostatních děl účastníků se soutěže dělí tuto zahradu největší vzdáleností, a to nejen ve smyslu geografickém. Pokud soukromou zahradu chápeme jako prostоровé rozhraní, které je na jedné straně vyjádřením osobností svých majitelů, ale na druhé zároveň součástí okolního – blízkého i širšího – krajinného prostředí, naplňuje toto dílo obě kritéria měrou nebývalou. Osobitost sálající z celkového řešení i jednotlivých detailů je

známkou mimořádného souznění mezi autorkami projektu a klientkou. Linie kopců Slovenského rudohoří na horizontu obklopujícím Rožňavskou kotlinu dodává tomuto jinak nevelkému prostoru rozměr nekonečna. Zahrada tak jedinečně zapadá na své místo, že by nikde jinde být nemohla. „Může posloužit jako učebnice tvorby rodinných zahrad – neokázalé, funkčné, pekné,“ dodává porotkyně Eva Uherová.

Kategorie Zahrada – 2. místo

Dutch Design Garden, Trnava

(autoři: Samuel Navrátil a Lenka Kajtárová, zhotovitel: Edengardens)

Designová zahrada odpovídající svému pojmenování, zcela v souladu s architekturou samotného domu. „Elegantné veľkorysé riešenie s veľmi dobrou väzbou na obytné priestory a členením na funkčné zóny. Čisté stvárnenie spevnených plôch, plôch zelene, vodnej plochy, záhradný nábytok, večerné osvetlenie, záhradné doplnky vytvárajú harmonický celok. Dostatočne veľká

plocha záhrady ponúkla možnosť realizácie veľkorysej kvetnatej lúky s umiestnením voliéry a výsadbou ovocných drevín,“ hodnotí toto dílo předsedkyně poroty Li-buše Murínová. „Zaujímavé riešenie a ešte lepšie technické prevedenie,“ podtrhuje Eva Uherová.

Foto Dutch Design Garden

Kategorie Zahrada – 3. místo

Záhrada „Jazero“, Kittsee (AUT)

(autor: Eugen Guldán, Atelier GuldánArchitects, zhotovitel: Newgardendesign, s.r.o.)

Také tato zahrada leží na jedinečném místě: přímo na břehu jezera ve vytěžené štěrkovně, obklopeného spíše rovinatou zemědělskou krajinou posetou stožary větrníků. Výsadba sedmi na hlavu seřezávaných košíkářských vrb je důvtipným řešením rychlého odclonění nežádoucích pohledů, zároveň vtiskujícím charakter sa-

motné zahradě. Ta se musela vypořádat i s neobvyklými omezeními danými předpisy pro pobřežní polohu, avšak i ty jsou díky hravému rozvlnění terénu a uplatnění rozevlátých travin kontrastujících s velkými kameny obráceny v přednost.

Kategorie Park – 1. místo

Park „Jama“, Bratislava

(autoři: Daniel Šubin, Katarína Boháčová, Martin Berežný a Eugen Lipka, zhotovitelé: OMOSS, spol. s r.o., GREEN PROJEKT, sr.o. a GTX SLOVAKIA, s.r.o.)

Velkorysý projekt realizovaný v rámci hledání odpovědí na aktuální otázky přizpůsobení měst změnám klimatu a také využití pustnoucích areálů, které ztratily svou původní funkci. Po stránce architektonické záměrně uchovává podobu zaniklého velodromu a tím i nadále připomíná historii místa, po stránce biologické oplývá nebývalou pestrostí druhové skladby stromů i trvalek, po stránce technické řeší otázku hospodáření se srážkovými vodami. Zástupkyně nejmladší generace v porotě Lucia Gáborová jej hodnotí takto: „Verejnosti je pomerne známy pred-

všetkým zo súťaže, ktorých krajinný architekt často nie je súčasťou. Z tohto dôvodu je potrebné poukázať na dôležitosť spolupráce krajinného architekta s ostatnými odborníkmi, ktorý do priestoru vniesol biodiverzitu, premenlivosť trvalkových záhonov a moderné princípy plánovania s prihliadnutím na hospodárenie s dažďovou vodou.“ Další z porotců Štefan Lančarič podotýká: „Hodnotím najmä s ohľadom na funkčnosť, využiteľnosť a pozitívny trend, kedy na mieste brownfieldu vznikol park... Mohli tam byť ďalšie bytovky.“

Kategorie Park – 2. místo

Hájpark, Bratislava-Petržalka

(autoři: Eva Wernerová, Ivan Juhas a Michal Marcinov, zhotovitelé: Martin Mikulaj a Ivan Juhas)

Developerský projekt s mimořádně kvalitně řešeným exteriérem. Nadprůměrně rozlehlý vnitroblok nabývá podoby parku, kompozičně postaveného na kontrastu geometricky řešené poloviny na střeše podzemních garáží a zdůrazněné divočiny zachovaného výseku lužního lesa. Nezapomíná přitom ani na individuální potřeby obyvatel a nabízí soukromé předzahrádky, střešní terasy nebo alespoň možnost pronájmu zvýšených pěstebních záhonů. Libuši Murínovou „najviac zaujal ponechaním časti prírodnej vegetácie vrátane terénnych depresí,

ktoré úspešne v kompozícii využíva pre atraktívnosť celého riešenia uzatvoreného vnútrobloku.

Oceňujem kvalitu prevedenia a materiálov (stavebných – pohľadový betón, štrk, kameň, drevo ako i vegetačných) a ich kombináciu. Údržba celého areálu je permanentne dodávateľsky zabezpečovaná, čo dáva predpoklad dlhodobej udržateľnosti.“

Ojedinelý príklad, kedy častý slogan „bydlení v zeleni“ není jen obchodním trikem, ale pravdivou skutečností.

Kategorie Park – 3. místo

Rekonštrukcia parku, Predná Hora

(autoři: Zsolt Papp, Dušan Kantor a Ján Kokoruča, zhotovitelé: KVETY TATRY – SLOVENSKO, s.r.o. ve spolupráci s pacienty a zaměstnanci OLUP)

Úprava a rozšíření téměř lázeňského areálu náležícího k někdejšímu zámeckému sídlu bývalého bulharského cara ve velkolepém přírodním prostředí lesnatých hor, nyní sloužícímu jako léčebna. Oceněníhodnou skutečností je především to, že dílo vznikalo a je i nadále udržováno v rámci pracovní terapie pacientů. Kompozice zeleně na parteru kromě okrasné funkce obsahuje i určité myšlenkové poselství, vztahující se k léčbě závislostí.

K umístění novodobé sportovní části je s citem využívána konfigurace terénu.

„Zaujímavá kombinácia klasického parteru s novodobým sortimentom rastlín, prevažne trvaliek. Vytratila sa strohosť a demonštrácia dokonalosti, pre mňa príjemná zmena,“ hodnotí Eva Uherová, a Štefan Lančarič dodáva: „Harmonicky sa spája príroda, účelovosť zariadenia a typológia výsadiieb. Pekné.“

Kategorie Detail – 1. místo

Skalný nos, Bratislava

(autoři: Tamara Reháčková a Ivan Stankoci, zhotovitelé: Kulla SK, s.r.o., KONTI a.s.)

Pozvednutí přirozeného skalního výčnělku do role dominanty nově vznikající městské čtvrti poukazuje na nedomyšlenost mnohem častější likvidace původního potenciálu místa při podobné výstavbě. Očištěný útes je doplněn promyšlenou dosadbou několika dřevin a podtržen rozsáhlejšími plochami travin a trvalek. Za zmínku stojí úmyslné nepoužití mulčovacího textilií, v čemž je tato výsadba na Slovensku světlou výjimkou. Celé dílo je myšlenkově korunováno stezkou s naučnými tabulemi.

„Napriek tomu, že sa prihlásené dielo nachádza v novourbanizovanej mestskej časti Bratislavy v kontakte s hradným bralom, podčiarkuje význam plôch zelene nielen z pohľadu krajinnej architektúry, ale aj z pohľadu krajiny tvorby a ekológie. Dielo je z pomedzi všetkých prihlásených najväčším prínosom nielen pre odbornú verejnosť, ale aj pre osvetu a poukázanie na potrebu krajinného architekta ako nevyhnutnú súčasť pri plánovaní verejného priestoru,“ opäť zdôrazňuje Lucia Gáborová.

Kategorie Detail – 2. místo

Minizáhada, Bratislava

(autoři: Róbert Starinský a Matej Galanda, zhotovitel: Róbert Starinský)

Vytvořit zahradní atmosféru na tak malém prostoru, navíc pro zjevně náročného klienta – profesí architekta – je ne snadný úkol. S prvním úskalím se dílko zdárně vyrovnává prostřednictvím vyvýšení záhonů osázených směsicí dřevin a trvalek, s druhým použitím materiálu corten.

„Úprava nevelkého prostoru poskytuje pohodlie a útulnosť akoby ďalšej obytnej miestnosti domu. Exteriér svojim

tvaroslovím, použitými materiálmi a vhodne zvoleným rastlinným materiálom pekne nadväzuje na architektonické stvárnenie interiéru,“ vyzdvihuje jednu souvislost Libuše Murínová a druhou Lucia Gáborová: „Pridanú hodnotu predstavuje jednotný koncept priestoru s predzáhradkou, ktorý je podčiarknutý remeselným detailom vo forme vyvýšených cortenových záhonov.“

Kategorie Detail – 3. místo

Átrium, Bratislava

(autor: Eugen Guldan, Atelier GuldanArchitects, zhotovitel: Newgardendesign, s.r.o.)

Toto dílo je v podstatě střešní zahradou, nacházející se v překrytém vnitřním dvoru. Proto zde všechna vyšší zeleň roste ve velkoobjemových nádobách, zatímco plochu pokrývá dřevěná terasa, obložky a porosty rozhodníků.

„Vhodné použitie veľkoobjemových črepníkov, ktoré svojou sviežou farebnosťou pekne oživuje prostredie medzi

sivými múrmi átria. Chválím znovupoužitie pôvodných materiálov,“ komentuje toto atrium Libuše Murínová zcela ve shodě se Štefanem Lančaričem: „Mám rád limetkovú farbu, kladne teda hodnotím použitie kvetináčov. Taktiež to, že sa využili pôvodné mobilné nádoby a materiály, menšia ekologická stopa je vždy dobrým trendom.“

